

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلنده امنيت
صندوغی جوارنده
شنکول يقوشنده
۲۵ نومرو

مشاورت قلم

۱۳۲۶

اظهار :

مسلكمزه موافق آثار
جدیده مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدله یین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، احوال و شئون اسلامیه بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

درسعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرلہ دن مقوا بورو ایله کوندربلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضلہ آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

آلتنجی جلد

۲۶ جمادی الاول پنجشنبه ۱۲ مایس ۳۲۷

عدد : ۱۴۲

وقایع سائرہ دن صرف نظر یالکڑ بو بیاننامہ نک یازیشندہ مندیج اینجہ وقهرمان حس ، قویہ لرندہ کی فوق العادہ صنعت ، خلک بونی اشتراکہ کوستردیکی تہلاک چینک پک یاقین براسنتقبالده بویوک بر ژاپون اولہ جغنه قو تلی امیدلر اویاندیریور ..

صوک تلفرافلر . — افرنجی ۲۲ مایس تاریخی ایله پترسبورغ دن آلتوب آژانسلر واسطه سیله عالمه طاعیدیلان بر خبر ، غلیانک نه درجہ لرده جدی اولدیغنی صریح کوستریور :

— جنوبی چیندن آلتان خبرلر احوالی پک وخیم کوسترمکده در . مشروطیت اعلانی حقندہ بر چوق متینغلر عقد ایدیلرک نمایشلر یایلمش وبو بایده مقررات اتخاذایدلمشدر . اجنبیلرک حیاتی تہلکہ دہ در .

روسیہ

پترسبورغ آخوندینک وفاتی — پترسبورغده متمکن مسلمان جماعتک آخوندی ، یعنی باش امامی ، ملا ومدرس عطاءالله حضرت یازیدوف ، کچن نیسان اینک ۲۲ نجی کونی وفات ایتمشدر . الله مظهر غفران ورجت ایلہ سین !

مرحوم خان کرمن قربندہ کی بر قریہ ده طوغمش ، خان کرمن وقشقار مدرسه لرندہ او قودقدن صوکرہ دہاکنج ایکن پترسبورغہ کلش واللی سنہ قدر ، روسیہ نک یاتختندہ اماملق ، آخوندلق وبعض دوائر رسمیه ده ترجمانلق والسنة شرقیہ مکتبندہ معلمک ایتمشدر . بوندن ۳۰ سنہ اول مشهور ارنہ ست رونانک بررسالہ سنہ مقابل اسلامک معارف وترقیہ مانع اولمادیغنی اثبات ایچون بررسالہ ده قلمہ آلمشدی . تبعہ سی آرہ سنندہ ۳۰ میلیون متجاوز مسلمان بولونان بردولتک یاتختندہ ، اوتبرہ نک اہمیتلہ متناسب معظم ومحتشم برجامع شریف بناسی فکری ایلک اول میدانہ چبقاران مرحوم آخوند حضرتاری اولمشدر . برقاج میلیونہ مال اولہ حق بوجامعک انشاسی الیوم ختامہ ایرشمک اوزرہ در . بوندن باشقہ ، روسیہ ده مسلمانلرک جریدہ نشرینہ مساعده اولنور اولماز ، عطاءالله افندی ، پترسبورغده « نور » جریدہ اسبوعیہ سنی چبقارمہ یہ باشلامشدر . « نور » ک مسلتک سیاسی پک معتدل ، عادتا محافظہ کارلغہ یاقین برترقیورولکدر .

داخلیہ نظارتی

مطبوعات اداره سی

۲۲۹ صراط مستقیم غزتیہ سی مدیریته

« غزتہ کزلہ دیوان حرب عرفیدن اخیراً واقع اولان اختارات » رسمیه خلافنہ اولہ رق ینہ شخصیاتہ متعلق وھیجان آمیز مقالات نشر ایدلایکندن اداره عرفیہ قرارنامہ سنک آلتنجی مادہ سنہ توفیقاً « بلا مدت تعطیلنہ متفقاً قرار ویرلیدی دیوان حرب عرفیدن صادر » اولوب حریہ نظارت جلیہ سنندن باتذکرہ تودیع اولتان مضبطہ ده « بیان قلنمقلہ بر موجب قرار صراط مستقیم غزتہ سنک بوکوندن اعتباراً » بلا مدت تعطیل قلندیغنی تبلیغ اولنور . ۵ مایس سنہ ۳۲۷ نجیشنبہ کونی اقشام اوزری بو امر نامہ تہ اسغہ اولونجہ بردن برہ

بزمسلمانلر ، غربک شدائد ظالمانہ سنندن وبالخاصہ اسپانیا انکیزیس یونلرندن قاجان برطاقم زوالیلری مملکتتمزہ قبول ایتدک وحقی صوک زمانلر اولنرہ کندیمزہ تماماً مساوی حقوق وحریت آلیوردک ایسہ ، اولنر اصلاً خاطر دن حیقارماملیدرلر کہ بوزم مرحمت وعلو جنبامز کندینرینہ برطاقم وظائف معنویہ تحمیل ایدر . بووظائفدن بریسی ده دوئللو کی اسپانیا جنایتلرینک مملکتتمزہ ادخالیلہ مشغول اولمالریدر . باشقہ برچوق مشروع تجارت وارکن بونوع ادخاللہ قلیشانلرہ اوللرینہ پک ده یاقیشمایان سلاخی بر اقدیرمق ایچون ، قیصہ وقطعی امر ویرنلر بولنور یرندہ راحت !

بو هفته نک غرائب شئونندن بریسی د ، مسلمان بر مبعوثک دیگر مسلمان بر مبعوثی دوکوشمہ یہ ، اولدیرشمہ یہ دعوت ایتمہ سی ، ودعوت اولنلک ده بوکا اجابت ایلہ مسیدر . قوانین عثمانیہ ، بر خیلی ممالک متمدنہ قوانینی کی اوروپانک ادوار وحشیہ سنندن قلہ بو غیر معقول وغیر مشروع عادته مساعده ویرمز . بونی پک ای بیان هیأت تشریعیہ نک ایکی عضو محترمی ، یکدیگری جرح و قتل ایتک ایچون بو نوع جنایاتی مباح کون بر حکومتک زیر حمایہ سنہ التجا ایتک ایستہ رک ، یونانستان ویا بلغارستانہ کیتک املندہ ایشلر ! .. قوانینمک اصلاحی ایچون انتخاب ایدیلمش اولان بودوات ، شرع شریف وقانون منیفہ مغایر بر فعلی ارتکاب ایچون ، بویله بر قاجامغہ صابارق ، کندیلرینی بلکہ قانونک شکلی تعقیباتندن قورتارہ بیلورلر ، لکن شرع شریف و روح قوانین اولنری مطلقاً محکوم ایدر وافکار عمومیہ اسلامیه ده مطلقاً هر ایکسینک وعلی الخصوص بویله بر واسطہ غیر مشروعہ ایلہ احقاق حق ایتک زعم باطنندہ بولنوب ایلک تکلیف مقاتلہ ایدہ نک علیہندہ بولنور . بوکی عادات مجنونانہ وحشیہ یی مملکتتمزہ ادخال ایتک ایستہ یینار ، ملتک پیشواسی اولمق ، واضع قانونی بولمق شویله طور سرن ملتک شایان احترام اعضا سنندن اولمق حقنی بیله غائب ایدرلر . جملہ مزہ الله عقل وانصاف ویرسین !

چین :

چینہ غلبانہ . — بو هفته چیندن قورقنچ بر بیاننامہ آلدق . بو بیاننامہ پک اینجہ ، چین ایپک کاغد اوزرینہ بولاشدیرلمش قان لکلرندن عبارتدر . انسان ، بیاننامہ یی الینہ آلیر آلتاز قترہ مہ یہ باشلیور . او قان لکلری ، چینجہ بر شیلر افادہ ایدیورمش : چینلیلری ، مستولی اوروپالیلردن وطنلرینی قورتارمق ایچون ابتداء اداره یہ ختام ویروب مشروطیت تأسیس ایلیمک ایچون قیام عمومیہ دعوت ایدیورمش . بیاننامہ یی نانکین شہرندہ ، چی — مو — شین نامندہ پروفیسور ، بر پارماغنی کسوب اونک قاتیلہ وپارماغیہ یازمش ایش .. بو غریب وشایان حیرت وثیقہ نک بر صورتی ، انشالله ، کلہ جک هفته کی « صراط مستقیم » ده نشر ایدرز . بیاننامہ نک نسخہ اصلیه سنندن یوز بیکارجه قویہ آلتوب کنیش چین مملکتک هر طرفہ طاعیدلش ومزایدہ ایلہ ساتیلوب اثمائی وطنی قورتارمق جمعیتہ طوبالانیہ رمش .

لكن امید ایتیمز که بویا کلسلق آ کلاشیله ماسون . دیوان حربك عدالنه بتون موجودیتیزله امیز ، آ کلاشیله کوره فتوی ویریلیر . کیدوب آ کلایه جغز ، آ کلا ته جغز . ان شالله هفته یه قدر صراط مستقیم کشاده بولورسکز .

جمعه ایرتسی کونی هر شی آ کلاشیلیدی : تمام بزم تخمینمز کی ؛ سبب ، مطبوعات داخلیه ارکاننک ایشکذارلنی ایش (۱۴۰) نجی نومروده عاکف بکک (صفحات) نامنده کی مجموعه اشعار حقهده یازیلان مقاله ده مجموعه ده مندرج (استبداد) عنوانی شعر دن ، استبدادک تمایل مجسمه سندن بری اولان قبا صقال محمد یاشایی مصور نقل اولونان بر پارچه کویا ائ بیوک وطنپرور بذات حقهده تعریض ایش ! حالبوکه بونک ایچون امکان ، احتمال وارمیدی ؟ صرف حقیقت اوغورنده یوز بیک قسمله سویارزکه او یله بر تعریض بزم ذهنزدن کچمیریکی کی ، بتون مسلمانلر و عثمانیلر آره سنده - مطبوعات اداره سی قلمنده او یله بر معاجیقارار ذاتن باشقه - هیچ بر فرد بولونمادیغنه حکم ایده بیلیرز . اوچنچی دفعه اوله رق ساحه مطبوعات چیقان او پارچه نك اوست طرفی ده اولدینی او متبع افدینک معلومی اولق کرکدی . صراط مستقیمک مسلکینی ، روحی معلوم اولدینی حالدله نصل بوقدر شنیع بر تعریض آ کا اسناد اولونه بیلیردی ؟ بتون جهلنک محترم طانیدینی بر ذاته صراط مستقیم تعریض ایده جک ... او یله می ... بوکا کیم اینانه بیلوردی . ایشته اصل موجب تأسفمز بو نقطه در . یوقسه بزده آدینی دیکشیرر ، (کندانه) دیر ، اورته یه چیقاردق . فقط نیچون بویله برسوه تفهمک قربانی اوله لم . ا کلاشیله کوره دیوان حرب قواسنی ویردی . فقط بزم ده دیوان حربك عدالته قارشی اعتمادمز اوندن آشانی دکلدی . طریق قانونیسی دائره سنده مراجعت ایدرک حقیقت حالی آ کلا تدق ، بزده شوقتوایی آلدق :

۲۴۳ صراط مستقیم غزته سی مدیرینه

« دیوان حرب عرفیجه بلامدت تعطیل ایدلمش اولان صراط مستقیم » غزته سنک تعطیلی موجب اولان مقاله نك صفحات نامنده کی مجموعه اشعار دن نقلاً درج ایدلیدی آ کلاشیله دوام انتشارینه مساعدده » اعطاسنه متفقاً قرار ویرلیدی دیوان مذکور دن صادر او لب حربیه » نظارت جلیله سندن باتذکره تودیع بیوریلان مضبوطه ده اشعار قلمغله » مذکور غزته نك تکرار نشرینه مأذون بولندیغکز بیان اولنور .

فی ۱۰ مایس سنه ۱۳۲۷

ایشته بو ، مشروطیتک ائ بیوک محاسنی در : « الحق یعلو ولا یعلی علیه » ، هرکسه حقنی مدافعه ایچون بر صلاحیت ویریلمش و اثر ذهول اولان مقرراتک تصحیحی قانون عدالت نامنه بتون ممالک متمنده بر شرف اوله رق قبول ایلنشد . ایشته بو سایه ده درکه صراط مستقیم بر هفته بیلله کچمه دن سوکیلی قارئینه عرض دیدار ایدیور .

حیرت ایتدک ، عادتا اینانه مدق : نصل اولورده صراط مستقیم « شخصیات متعلق » مقاله نشر ایتدیکندن طولایی تعطیل اولنور ؟ او صراط مستقیم که مطبوعات شخصیات ایله الت اوست اولدینی زمانلرده بیلله ، عصمتی ، نزاهتنی محافظه ایتمش ؛ هیچ کیمسه نك شخصیه اوغراشمیه رق کندی عالنده ، کندی مسلک خالصانه سنده مسلمانلغه ، عثمانیلغه الدن کلدیکی قدر خدمتدن کیری طور مامش ، عالم اسلامده توحید کله یه غیرت ایتمش ، بو صورتله بتون مسلمانلرک صمیمی توجهلرینه مظهر اولمشدر ؛ بویله ایکن نصل اولورده بونکون ائ منفوری اولان بر شیئی ارتکاب ایدر ؟ بر جوق اعتنا و تدقیق دردن سوکرا دیزلیمکه ویردیکمز مقاله لری بردها کوزدن کچیردک ، هیچ بزده « شخصیات متعلق » برشی بوله مدق . بونک هر حالده بر اثر ذهول اولدیغنه حکم ایتدک . مع مافیه متأثرده اولما دکل ، بالعکس مظهر توجهاتی اولدیغمز افکار عمومی اسلامیه یه قارشی پک زیاده محجوب و محزون اولدق . حقیقت هیچ بر زمان قبالی قالماز ، بودور مشروطیتده حق دائماً عالی در ، البت بویا کلسلق آ کلاشیلیر ، دیه کال اطمینان ایله مطبعه نك قبوسنی چکرک باب عالی جاده سنه طوغرو یورودک . بزدها واصل اولمه دن حوادث اطرافه یاییلمش ، ایکشیر ، اوچر کتابچیلر ، محرر لر تعطیل اولونان غزته لرک اسمارنی صایورلر : « طنین ، تنظیمات ، صراط مستقیم ، ثولوغوص ... » وای ! دیمک بزده شخصیات ایله اوغراشانلره هم حال اولمشز ... — خیر اوله یاهو ! سزده می اونلره ایمره ندیکز ؟

— والله هیچ برشیدن خبرمز یوق .

— واقعا بن صراط مستقیم هنوز او قویه مدم . . فقط نیچون سزده او کورولتولره ، اومالایغنیاته قاریشیدیکز ؟ امان بوشخصیات دن ، والله بیقدق ، اوصاندق . بوکی دیدی قودیلردن محترمز بر صراطمز واردی ، اوده کندینی ضبط ایده مدی ...

— امان عزیزم ، نه سویلیورسکز ، صراط ایچون هیچ بو ممکن می ؟ مسلکینی بیلیمورکی عتاب ایدیورسکز . غزته ایشته الکمزده ، آجک باقم نرسنده شخصیات کوره جکسکز ؟ هم یالکمز بو صوک نسخه سنده دکل ، یوقاری طوغری تا ایلاک نسخه سنه قدر تدقیق ایدیکمز ، باقم شخصیاته دائر برشی بوله بیلله جکمیسکز ؟

فرداسی جمعه کونی بتون غزته لر استانبول خلقنه اعلان ایتدی : « طنین ، تنظیمات ، صراط مستقیم ، ثولوغوص غزته لری تنیها ت رسمیه خلافت اوله رق شخصیات متعلق و مهیج مقالات نشر ایتدکلرندن طولایی دیوان حرب عرفی قرار یله بلامدت تعطیل اولوندیلر » نه ، الحکم لاه . قدرده بوده وارمش ؛ باری کیدوب ده ثولوغوصله دردلشم . صباحلین آرقداش لر صوریور :

— (تنظیمات) (زهره) اولدی ؛ (طنین) ده (جنین) حاله کلدی . عجبا (صراط مستقیم) نه شکله کیره جک ؟

— صراط مستقیم دائماً صراط مستقیم در . قصوری وارسه ، خطاسنه واقف اولورسه مملکتک صلاحی ، ملتک سعادت نامنه جزاسنی چکمه بی کندیسی ایچون بر شرف عد ایدر .